

ВІСНИК ЦЕНТРУ®

Що треба негайно змінити в економічній політиці: рекомендації експертів України та США

Українсько-американська робоча група з питань економіки та бізнесу радить українському уряду змінити систему вироблення та впровадження економічної політики, пришвидшити зовнішньоекономічну інтеграцію, створити сприятливе регуляторне поле для підприємництва, зупинити зловживання на державних підприємствах, поліпшити податкове законодавство і пропонує конкретні заходи для досягнення цих цілей

Завершено чергову сесію українсько-американської робочої групи з питань економіки та бізнесу, яка працювала в Україні 13–17 листопада 2005 року в рамках проекту “Політичний діалог між Україною та США”. Проект передбачає серію робочих зустрічей у Вашингтоні та Києві між українськими та американськими урядовцями, депутатами Верховної Ради та Конгресу, представниками НУО, бізнесу та ЗМІ, спрямованих на вирішення важливих питань у відносинах між двома країнами. Роботу групи з питань економіки та бізнесу в Україні організовує МЦПД. До групи також входять експерти українських міністерств економіки та закордонних справ, аналітичних центрів Heritage Foundation і RAND Corporation, інвестиційної групи SigmaBleyzer.

Результатом роботи стали рекомендації для урядів України та США. Запропоновані кроки враховують результати обговорень, а також зустрічей із заступником міністра економіки Валерієм Пятницьким та спеціалістами Міністерства економіки, виконавчим директором НБУ з економічних питань Ігорем Шумилом, заступником секретаря РНБО Василем Роговим, народним депутатом, головою Ради підприємців Ксенією Ляпіною, головою Державного агентства з інвестицій та інновацій Віктором Івченком, керівником Головної служби економічної політики Секретаріату Президента Людмилою Мусіною.

Робоча група продовжила процес вироблення рекомендацій, розпочатий 5 червня 2005 року у Вашингтоні. Втім, як зазначено у її звіті, червневі рекомендації досі залишаються актуальними.

Старі рекомендації досі актуальні

У червні 2005 року Спеціальна робоча група з питань економіки та бізнесу рекомендувала наступне:

- створити єдине державне бачення економічних реформ для Президента та уряду України;
- розбудувати інституційну спроможність уряду України до запровадження радикальних, систематичних і сталих ринкових реформ;
- посилити захист прав власності, принцип верховенства права та зменшити податковий тягар;
- посилити рівень інтеграції до глобальної економіки.

Від часу вироблення цих рекомендацій український уряд не досяг жодних результатів у їх впровадженні. Урядовий механізм вироблення політичних рішень працює абсолютно незадовільно, через що в економічній політиці повний хаос, який відлякує інвесторів від української економіки, зумовлюючи сповільнення економічного зростання.

У листопаді Спеціальна робоча група з питань економіки та бізнесу розробила рекомендації щодо вироблення економічної політики для українського уряду та адміністрації США на наступні чотири місяці з урахуванням заяви, зробленої в червні 2005 року.

Створення нової системи формування та реалізації економічної політики

Розроблення єдиного державного бачення економічних реформ. Президент, Прем'єр-міністр і лідери парламентських фракцій повинні зробити чітку спільну програмну заяву про те, що роль українського уряду полягає у створенні вільного конкурентного ринкового середовища, у якому зможе процвітати приватний сектор. Уряд України повинен зосередити увагу на ефективному

Привітайте Вісник з 300 числом!

Сьогодні **вісник центру** святкує свій трьохсотий вихід. Святкування не супроводжуватиметься церемоніями та презентаціями, але ми будемо вам дуже вдячні за маленький подарунок. Дайте відповіді на запитання анкети, розташованої за адресою <http://www.icps.com.ua/nl/>, або скористайтеся копією запитальника, надісланого разом з цим **вісником центру**, і надішліть відповіді на адресу електронної пошти yshulha@icps.kiev.ua чи факсом на номер (044) 484-4402. Ми хочемо знати, як зробити **вісник центру** кращим. Тому ваш подарунок – з розряду тих, які йдуть на користь дарувальникові.

забезпеченні суспільних благ, таких як освіта, охорона здоров'я та інфраструктура.

Негайна консолідація всієї роботи Уряду з формування економічної політики в компетенції одного урядового комітету під головуванням Прем'єр-міністра України. Штат такого комітету має бути

укомплектований підготовленими працівниками, які працюють на умовах повної зайнятості. Він готуватиме концептуальні документи, проекти законодавчих актів і співпрацюватиме з Верховною Радою України для ухвалення відповідних законопроектів. Після ухвалення законодавчих актів цей комітет повинен розробляти плани впровадження їхніх норм та відповідати за результати його втілення.

Спеціальна робоча група з питань державного управління повинна підготувати аналітичні документи щодо трансформації державного управління та запровадження громадських консультацій. Ці документи повинні

передбачати створення абсолютно нової системи ухвалення та впровадження рішень у сфері публічної політики, яка буде відповідати принципам державного управління Європейського Союзу. Це включатиме розроблення процедур укладання договорів і фінансового контролю за виконанням конкурентних державних закупівель для приборкання

корупції, а також створення чутливої до потреб громадян, ефективної та демократичної системи державної служби. У цих документах також необхідно дати ретельну оцінку діяльності уряду та його програм з точки зору ефективності надання державних послуг та їх відповідності суспільним інтересам на усіх рівнях: державному, регіональному та місцевому.

Пропагування

зовнішньоекономічної інтеграції

Активізація зусиль, спрямованих на вступ до Світової організації торгівлі та створення зони вільної торгівлі з Європейським Союзом, через проведення кампанії з інформування громадськості, що висвітлюватиме переваги зони вільної торгівлі. Доки Україна залишається поза межами СОТ, українські сільськогосподарські та промислові виробники стикатимуться з дискримінацією на зовнішніх ринках.

Створення сприятливого

регуляторного середовища

Негайне звернення до Верховної Ради України з вимогою скасувати Господарський кодекс і внести поправки до Цивільного кодексу для його увідповіднення до найкращих світових зразків. В Україні підприємства працюють у непередбачуваному та хаотичному правовому середовищі, оскільки у країні економічну діяльність регулюють одночасно два законодавчі кодекси, які повністю суперечать один одному: цілковито радянський Господарський кодекс та ринково орієнтований Цивільний кодекс, який утім потребує удосконалення.

Упродовж 60 днів уряд має підготувати новий законопроект про акціонерні товариства, який буде розроблено на основі стандартів ЄС, і співпрацювати з Верховною Радою для ухвалення цього закону. Відповідно до чинного законодавства, управлінці можуть легко грабувати підприємства, а акціонери, які володіють більшістю акцій, нехтують інтересами міноритарних акціонерів.

Негайне скасування зайвих регуляторних актів згідно з переліком, запропонованим Радою підприємців при Кабінеті Міністрів України, увідповіднення решти положень і постанов до нового закону про дозвільну систему і посилення ефективності процедур за принципом механізму "єдиного вікна". Регуляторна система України обтяжує підприємства величезними витратами та сприяє процвітанню корупції.

Ухвалення законів про фінансовий сектор, лізинг, похідні цінні папери та інші фінансові операції відповідно до найкращого досвіду ОЕСР.

Приборкання корупції на державних підприємствах

Управлінців на державних підприємствах, яких підозрюють у шахрайстві, необхідно негайно відсторонити від діяльності, переслідувати в судовому порядку та покарати. Управлінці грабують свої підприємства – крадуть гроші та власність, що належать народові України, та завдають збитків на мільярди гривень щороку.

Здійснення публічної інвентаризації всієї власності та об'єктів, що належать державі. Потім держава повинна передати всю державну власність, в тому числі об'єкти, що належать Секретаріату Президента та Верховній Раді, до Фонду державного майна. Після цього держава повинна розробити програму швидкої та прозорої приватизації такого майна.

Виправлення системи оподаткування

Скасування "податку на інвестиції". У березні 2005 року українська влада запровадила податок на додану вартість на імпортоване обладнання й устаткування, яке надходить у вигляді іноземних інвестицій. Цей крок фактично накладає податок за ставкою 20% на іноземні інвестиції, що відлякує інвесторів і сповільнює економічне зростання. Український уряд має скасувати цей податок.

Уряд повинен пришвидшити митне оформлення та відшкодування експортерам сплаченого ПДВ. Зруйновано систему відшкодування експортерам податку на додану вартість. Унікаючи відшкодування експортерам ПДВ, уряд відбирає гроші в підприємств і перешкоджає нарощуванню обсягів експорту, інвестицій та кількості робочих місць.

Уряд повинен надати місцевим органам державної влади право запроваджувати та стягувати податки й таким чином децентралізувати процес фінансування та надання державних послуг.

Сприяння розвитку НУО

Неприбутковий сектор відіграє важливу роль у ринкових економіках і демократичних суспільствах завдяки забезпеченню розвитку благодійництва, заохоченню політичних дебатів і сприянню розвитку суспільних благ. Українським неприбутковим організаціям не дозволяється отримувати доходи від комерційної діяльності, а спонсори таких організацій сплачують величезні податки, що обмежує діяльність і розвиток цього сектору. Уряд України повинен переглянути

Нове дослідження дасть змогу оцінити наслідки державних рішень

МЦПД разом з незалежною канадською дослідницькою організацією Conference Board of Canada та фахівцями Міністерства економіки, Національного банку й Ради національної безпеки та оборони України розпочали спільний проект, що допоможе запровадити механізми оцінювання економічного потенціалу України і соціально-економічних наслідків державних рішень. Учасники проекту розроблять і впровадять методологію оцінки потенційних темпів економічного зростання, а також визначать показники розвитку України та здійснюватимуть моніторинг їхньої динаміки.

Показник потенційних темпів зростання провідні країни світу використовують для визначення інфляційного тиску на економіку та вибору адекватних заходів для приборкання зростання цін. Аналіз складників цього показника дає змогу визначити слабкі місця економіки та її потенціал у певних галузях, а також окреслити зміни в державній політиці для впливу на майбутній розвиток економічних процесів. Регулярний аналіз дасть змогу визначити просування України у певних сферах і порівнювати її показники з іншими країнами Європи та світу.

Співпраця українських і канадських фахівців триватиме три роки. За цей час співробітники Міністерства економіки, НБУ та РНБО пройдуть навчання з визначення й аналізу показника потенційного зростання, здійснення порівняльного аналізу та використання порівняльних інструментів у виробленні державної економічної політики. Заплановано випуск регулярних публікацій з результатами дослідження та рекомендаціями.

законодавство про оподаткування для заохочення розвитку неприбуткових організацій в Україні.

Рекомендації для уряду США

- Скасувати поправку Джексона-Веніка щодо України.
- Сприяти наданню Україні статусу країни з ринковою економікою.
- Надати Україні технічну допомогу на виконання рекомендацій. ■

Докладніше з проектом "Політичний діалог між Україною та США" можна ознайомитися за адресою <http://www.icps.com.ua/project.html?pid=94>. За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до Ігоря Шевлякова за телефоном (044) 484-4400 та електронною поштою ishevliakov@icps.kiev.ua.

вісник центру є щотижневою публікацією Міжнародного центру перспективних досліджень, що розповсюджується електронною поштою. Якщо ви хочете бути внесеним до списку розсилання бюлетеня, надішліть інформацію про себе на адресу: marketing@icps.kiev.ua, тел.: (044) 484-4410, факс: (044) 484-4402. Архів **вісника центру** зберігається за адресою: <http://visnyk.icps.kiev.ua/> Редактор **вісника центру** Євген Шульга (shulha@icps.kiev.ua), тел.: (044) 484-4400. Передрук матеріалів дозволено з відома Центру.